

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4MCdo/10/2012
Identifikačné číslo spisu:	6109202389
Dátum vydania rozhodnutia:	26.07.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Eva Sakálová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:6109202389.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne J. C., bývajúcej v I., zastúpenej JUDr. Martinom Dianiškom, advokátom v Banskej Bystrici, Kukučínova č. 24, proti žalovanému U. Y., bývajúcemu v H., o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 13 C 46/2009, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. septembra 2011 sp. zn. 13 Co 262/2011 rozhodol

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. septembra 2011 sp. zn. 13 Co 262/2011 v zmeňujúcom výroku o trovách konania z r u š u j e a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 11. januára 2010 č.k. 13 C 46/2009-139 rozhodol tak, že podielové spoluvlastníctvo žalobkyne v 1 a žalovaného 1 k nehnuteľnostiam označenými žalobkyňou zrušil predajom nehnuteľností s tým, že výťažok predaja bude rozdelený medzi žalobkyňu a žalovaného vo výške ich spoluvlastníckeho podielu. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobkyňi 5 803,23 Eur trov konania na účet právneho zástupcu žalobkyne v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Okresný súd svoje rozhodnutie zdôvodnil zisteným skutkovým stavom a ustanovením § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p., pričom žalobkyňu ako účastníčku v spore považoval za úspešnú a preto jej priznal náhradu trov konania voči žalovanému, ktorý úspešný v konaní nebol.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalovaného proti výroku rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bolo rozhodnuté o náhrade trov konania, uznesením z 21. mája 2010 sp. zn. 13 Co 104/2010 rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu v časti, v ktorej uložil žalovanému nahradiť žalobkyňi trovy konania zmenil tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov prvostupňového konania, vo zvyšku ponechal rozsudok nedotknutý. Podľa názoru odvolacieho súdu nebolo možné mať za to, že žalobkyňa bola v konaní úspešná, preto zmenil výrok rozsudku o náhrade trov konania a rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov prvostupňového konania.

Na základe podnetu žalobkyne podal generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie proti zmeňujúcemu výroku uznesenia odvolacieho súdu. Namietal, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, keď neaplikoval ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p. a zároveň namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok dôvodov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 27. júla 2011 sp. zn. 4 M Cdo 10/2011 uznesenie odvolacieho súdu z 21. mája 2010 sp. zn. 13 Co 104/2010 zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie, keď mal za to, že odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o priznanej náhrade trov konania bez bližšieho zdôvodnenia zmenil i napriek tomu, že požiadavka vyplývajúca z ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. platí aj pre odvolacie konanie (§ 211 ods. 2 O.s.p.). Nedostatok alebo nezrozumiteľnosť dôvodov predstavuje závažné procesné pochybenie súdu spočívajúce v odňatí možnosti konať pred súdom, na ktoré je dovolací súd povinný prihliadnuť z úradnej povinnosti.

Odvolací súd po zrušení a vrátení veci dovolacím súdom uznesením z 28. septembra 2011 sp. zn. 13 Co 262/2011 rozsudok okresného súdu v časti, v ktorej uložil žalovanému nahradiť žalobkyni trovy konania zmenil tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov prvostupňového konania, pričom aplikoval § 142 ods. 2 O.s.p. Vo zvyšku ponechal rozsudok nedotknutý. Takto rozhodol, keď mal za zrejmé, že ani jeden z polovičných vlastníkov nechce zotrvať v podielovom spoluvlastníctve a buď žiadajú, aby sa výlučným vlastníkom stal jeden z nich s tým, že vyplatí druhého spoluvlastníka alebo aby sa nehnuteľnosti predali a výťažok rozdelil medzi nich. Svoje rozhodnutie ďalej odôvodnil tým, že žalobkyňa nemohla dosiahnuť plný úspech v konaní, nakoľko od žalovaného sa domáhala, aby jej za spoluvlastnícky podiel zaplatil 61 408,75 Eur, hoci celá nehnuteľnosť má podľa znalca hodnotu 62 050 Eur. Za takéhoto skutkového a právneho stavu preto možno hovoriť len o tom, že každá zo strán sporu mala v konaní polovičný úspech. O trovách odvolacieho a dovolacieho konania nerozhodoval, lebo úspešný účastník v odvolacom konaní - žalovaný nepodal návrh na ich náhradu, neúspešnej žalobkyni právo na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania nevzniklo.

Na základe podnetu žalobkyne podal proti zmeňujúcemu výroku uznesenia odvolacieho súdu mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Navrhoval, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu v napadnutom výroku zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Podľa mimoriadneho dovolateľa bol napadnutým uznesením porušený zákon, pričom ochranu práv a zákonom chránených záujmov žalobkyne nie je možné dosiahnuť inými prostriedkami. Mimoriadne dovolanie odôvodnil citáciou ustanovenia § 1, § 3, § 18, § 140 ods. 1, § 142 ods. 1, § 153 ods. 1, § 220 O.s.p., § 141 ods. 1, § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka majúce za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Vyčítal odvolaciemu súdu, že pri rozhodovaní o náhrade trov nesprávne aplikoval ustanovenie § 142 ods. 2 O.s.p., keď mal vychádzať z ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. a v nadväznosti na označené ustanovenie posúdiť rozsah zodpovednosti za výsledok. Žalobkyňa bola v súdnom spore v plnom rozsahu úspešná, keď dosiahla zrušenie podielového spoluvlastníctva autoritatívnym rozhodnutím súdu a presne takým spôsobom vyporiadania, na akom sa márne pokúsila so žalovaným dohodnúť a aké následne navrhla v súdnom konaní, t.j. predajom nehnuteľností a rozdelením výťažku z predaja rovným dielom. Odvolací súd nesprávne vyhodnotil negatívny postoj žalovaného k meritu veci, ako aj postoj žalobkyne pred začatím sporu, t.j. jej snahu mimosúdne zrušiť a vyporiadať spoluvlastníctvo spôsobom, ktorý si žalovaný vyberie, ako aj jej postoj v samotnom občianskom súdnom konaní, t.j. jej snahu prispôbiť sa meniacim sa postojom žalovaného, ako aj jej akceptovanie znalcom zistenej hodnoty nehnuteľnosti. Podľa mimoriadneho dovolateľa odvolací súd vyvodil nesprávny právny záver o polovičnom úspechu žalovanej z právne irelevantnej skutočnosti, nemajúcej žiadny vplyv na rozhodnutie, keď opomenul, že hodnota nehnuteľností bola zistená neskôr znaleckým dokazovaním.

Žalobkyňa žiadala mimoriadnemu dovolaniu vyhovieť.

Žalovaný považoval mimoriadne dovolanie za nedôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas (§ 243g O.s.p.) generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozhodnutie odvolacieho súdu v časti napadnutej mimoriadnym dovolaním a dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu treba v tejto časti zrušiť.

Z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. vyplýva, že súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní je viazaný rozsahom mimoriadneho dovolania a tiež v ňom uplatneným dovolacím dôvodom; obligatórne sa zaoberá len vadami konania uvedenými v ustanovení § 237 O.s.p. a inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Procesné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli v mimoriadnom dovolaní namietané a ich existencia v konaní o mimoriadnom dovolaní ani nevyšla najavo. Najvyšší súd na základe toho uzavrel, že v danej veci nedošlo v konaní na súdoch nižších stupňov k procesným vadám v zmysle § 243f ods. 1 písm. a/ O.s.p.

V mimoriadnom dovolaní generálny prokurátor namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom z hľadiska aplikácie ustanovenia § 142 ods. 2 O.s.p. (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použije iný právny predpis, ako má správne použiť, alebo aplikuje síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyloží. O takýto prípad išlo v danej veci.

Z obsahu spisu je nepochybné, že okresný súd rozhodol rozsudkom z 11. januára 2010 č.k. 13 C 46/2009-139 v súlade so žalobným petitom naposledy upraveným 16. novembra 2009 (viď č.l. 118). Okresný súd zrušil podielové spoluvlastníctvo (pri zachovaní zásad uvedených v § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka) predajom označených nehnuteľností s tým, že výťažok predaja bude rozdelený medzi žalobkyňu a žalovaného vo výške ich spoluvlastníckeho podielu. Rozhodol tak spôsobom, ktorý bol žalobkyňou navrhovaný. Postoj žalovaného k zrušeniu podielového spoluvlastníctva, ale najmä k spôsobu jeho vyporiadania sa neustále menil. Žalovaný buď súhlasil s navrhovaným spôsobom vyporiadania, následne však názor zmenil a s navrhovaným riešením nesúhlasil. Spôsob vyporiadania naposledy žalobkyňou navrhovaný žalovaný odmietol, keď uviedol, že „svoju čiastku si nechce predať“ (viď č.l. 146 spisu).

Odvolací súd vyššie uvedené pri rozhodovaní o náhrade trov konania nezohľadnil a za rozhodujúce pre rozhodnutie podľa § 142 ods. 2 O.s.p. považoval žalobkyňou nesprávne požadovanú sumu na vyrovnanie podielov v čase začatia konania. Bez povšimnutia však ponechal skutočnosť, že žalobkyňa v priebehu konania súhlasila s hodnotou nehnuteľnosti ustálenou znaleckým dokazovaním.

Z uvedeného možno uzavrieť nesprávny záver odvolacieho súdu o polovičnom úspechu sporných strán v konaní a na to naväzujúcu nesprávnu aplikáciu ustanovenia § 142 ods. 2 O.s.p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania.

Účastník, ktorý mal plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov, ktoré potreboval na uplatňovanie práva alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Dovolací súd poznamenáva, že táto všeobecná zásada môže byť prelomená aplikáciou ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Z uvedených dôvodov preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušil a vec mu (v rozsahu zrušenia) vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2, 3 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.